

ชื่อเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริม
ประสิทธิภาพการสอนของโรงเรียนวัดตรนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวชญญา แพเรือง

ปีที่ดำเนินการ 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาครู
ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน 2) พัฒนารูปแบบ
การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน
3) ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริม
ประสิทธิภาพการสอน กระบวนการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ความ
ต้องการและแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริม
ประสิทธิภาพการสอน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู จำนวน 22 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือ
ที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน โดยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินความเป็นไปได้และความ
เป็นประโยชน์ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)
เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบ
ประเมินความพึงพอใจ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู วิทยากร ผู้นิเทศ และนักเรียน จำนวน 60 คน
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของโรงเรียน
วัดตรนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา
คือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ความต้องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
ของโรงเรียนวัดตรนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการออกแบบการจัดการ
เรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แนวทางการพัฒนาครูด้านการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) พบว่า ควรมีการพัฒนาเพื่อวางแผนให้ครูได้ร่วมให้ข้อมูล
สารสนเทศซึ่งจะร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ทั้งสถานศึกษา และในแต่ละระดับชั้น เพื่อให้การ
จัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ ตลอดจนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ตัวชี้วัด ภาระงานหน้าที่

ของครู ดำเนินการปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ได้เหมาะสมกับความสามารถความถนัดของผู้เรียน

2. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของโรงเรียนวัดตรนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ประกอบด้วย (1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ (4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 กลยุทธ์การพัฒนาครู ประกอบด้วย (1) การอบรมปฏิบัติการ (2) การศึกษาดูงาน (3) การนิเทศภายใน (4) นิเทศแบบพี่เลี้ยง และ องค์ประกอบที่ 5 ประสิทธิภาพการสอน ประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) 3) ความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) และ 2) รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของโรงเรียนวัดตรนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของโรงเรียนวัดตรนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า 1) การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) มีผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์การพัฒนาครู ประกอบด้วย การอบรมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การนิเทศภายใน การนิเทศแบบพี่เลี้ยง และ 3) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีการพัฒนาครู 2 วงรอบ แต่ละวงรอบ มี 4 ขั้นตอน (PAOR) ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3.การสังเกต (Observation) และ 4. การสะท้อนกลับ (Reflection) พบว่า ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ได้ดี มีประสิทธิภาพ ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) มีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) กลยุทธ์การนิเทศแบบพี่เลี้ยง สามารถพัฒนาครูเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนมีทักษะคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ นักเรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้กับครูผู้สอน กล้าแสดงออก การนำเสนองานได้ดี นักเรียนชอบให้ครูสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) และอยากมาโรงเรียนทุกวัน จากการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ส่งผลให้ครูมีประสิทธิภาพการสอนเพิ่มมากขึ้น และนักเรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา 2) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของ

โรงเรียนวัดตรนาราม พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning), ประสิทธิภาพการสอน